

PERMASALAHAN AKTIVITI KO-KURIKULUM DI SEKOLAH-
SEKOLAH MENENGAH AGAMA YAYASAN ISLAM
KELANTAN DAERAH PASIR MAS.

Tesis disera h kan kepada Sekola h Siswaza h sebagai
memenuhi sebahagian daripada syarat untuk
Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan)
Universiti Utara Malaysia.

Oleh.

MOHD SUZLI BIN ABDULLAH

KEBENARAN MENGGUNA

Tesis ini adalah sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengajian lepasan Ijazah Universiti Utara Malaysia (UUM). Saya bersetuju supaya pihak perpustakaan UUM mengadakan tesis ini bagi tujuan rujukan. Saya juga bersetuju kebenaran untuk membuat salinan, keseluruhan atau sebahagian daripadanya, bagi tujuan akademik mestilah mendapat kebenaran daripada penyelia saya atau semasa ketiadaan beliau, kebenaran tersebut boleh diperolehi daripada Dekan Sekolah Siswazah. Sebarang penyalinan, penerbitan atau penggunaan ke atas keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini untuk perolehan kewangan tidak dibenarkan tanpa kebenaran bertulis daripada saya. Di samping itu pengiktirafan kepada saya dan UUM seharusnya diberikan dalam sebarang kegunaan bahan-bahan yang terdapat dalam tesis ini. Permohonan untuk kebenaran membuat salinan atau lain kegunaan sama ada secara keseluruhan atau sebahagiannya boleh dibuat dengan menulis kepada:

**Dekan Sekolah Siswaza
Universiti Utara Malaysia
06010 Sintok, Jitra,
Kedah Darul Aman**

ABSTRAK

Ko-kurikulum adalah sebahagian daripada kurikulum sekolah yang penting dalam memberi sumbangan terhadap penyuburan fizikal, mental, emosi dan sosial murid. Kejayaannya di sekolah-sekolah bergantung kepada beberapa faktor. Di antara faktor-faktor yang dianggap penting ialah kewangan, kemudahan dan peralatan yang mencukupi selain daripada penglibatan guru dan pelajar.

Tujuan kajian ini dijalankan ialah untuk mengenalpasti masalah-masalah yang terdapat di dalam pelaksanaan aktiviti ko-kurikulum di sekolah agama daerah Pasir Mas. Di dalam kajian ini 7 orang pengetua, 70 orang guru ko-kurikulum dan 280 orang pelajar telah menjadi sampel kajian.

Kajian ini adalah kajian penerokaan dan menggunakan kaedah tinjauan yang merangkumi proses perbincangan, temubual dan soul-selidik. Data-data dianalisa dengan menggunakan "diskriptif statistik" dan ulasan secara kualitatif.

Hasil kajian ditumpukan kepada masalah-masalah di dalam pelaksanaan aktiviti ko-kurikulum, pendapat guru-guru mengenai kepentingan kokurikulum kepada pelajar dan cadangan-cadangan untuk melicinkan pelaksanaan aktiviti tersebut di sekolah-sekolah menengah agama.

Dari kajian ini didapati sekolah-sekolah yang dikaji menghadapi masalah kewangan, kemudahan dan peralatan yang tidak mencukupi, di samping penjadualan yang tidak bersistem. Kajian ini juga mendapati bahawa kebanyakan guru ko-kurikulum tidak mempunyai kemahiran dalam aktiviti ko-kurikulum.

Seterusnya kebanyakan pelajar yang menjadi sampel dalam kajain ini melibatkan diri dalam aktiviti ko-kurikulum. Mereka yang terlibat secara aktif di dorong oleh diri sendiri, guru, kawan dan ibu bapa. Pelajar yang tidak terlibat memberi alasan bahawa mereka terpaksa menolong ibu bapa di rumah dan juga disebabkan oleh kekurangan peralatan serta kemudahan ko-kurikulum di sekolah.

Kajian ini juga mengenalpasti pendapat pengetua dan guru-guru besar dari 7.buah sekolah agama yang dikaji mengenai kepentingan aktiviti kokurikulum terhadap penyuburan pelajar dan cadangan-cadangan mereka untuk melicinkan lagi pelaksanaan aktiviti kokurikulum di sekolah-sekolah agama.

ABSTRACT

Cocurricular activity is part and parcel of the school curriculum. It is important as it contributes to physical, mental, emotional and social development of students.

The success in the implementation of cocurricular activity would depend on several factors such as finance, facilities and adequate equipment as well as proper involvement by students and teachers.

The primary objective of this study is to identify the problems in the implementation of cocurricular activity in seven selected secondary schools in district of Pasir Mas, 7 principle, 70 cocurricular teachers and 280 students were chosen as sample in the study.

This is an exploratory study and data were gathered through discussions, interviews and questionnaires. "Descriptive Statistic" and qualitative information were used to analyse the data of this study.

The result of this study showed that all the seven selected schools faced inadequate facilities and equipment as well as financial problems. The selected schools also problem in scheduling the activities.

The cocurricular teachers most of them were not trained to supervise the activities. Further most of the students in this study were found to be involved in cocurricular. Those who were involved were self-motivated by teachers, friends and their parents. On the other hand those who not involved indicated that they had to help their parents at home and problem facilities and adequate equipment.

This study has also identified the opinions of the seven principle and cocurricular teachers on the importance of the cocurricular activities in an all-round development of students and suggestions and recommendation on improving the implementation of cocurricular activities in Arabic schools.

PENGHARGAAN

Bersyukur kehadrat Allah S.W.T. dengan izin, hidayat dan taufikNya dapat saya menyempurnakan kajian ini mengikut jadual.

Ucapan ribuan terima kasih dan setinggi penghargaan saya tujukan kepada Dr. Wan Rozaini Binti Sheik Osman selaku penasihat dan penyelia yang telah banyak berkorban, membimbing dan menunjuk ajar kepada saya di dalam menyiapkan kajian ini. Tidak lupa juga saya ingin mengucapkan terima kasih kepada Dr. Ibrahim Ahmad Bajunid dan seluruh kakitangan IAB serta Kementerian Pendidikan Malaysia yang memberi peluang kepada guru-guru melanjutkan pelajaran.

Kajian ini tidak dapat dijalankan dengan sempurna tanpa kebenaran dari pihak-pihak tertentu. Oleh itu saya tidak lupa mengucapkan terima kasih kepada pihak EPRD, Jabatan Pendidikan Kelantan dan Yayasan Islam Kelantan yang telah

memberi keizinan untuk menjalankan kajian di sekolah-sekolah yang menjadi sampel dalam kajian ini. Kepada pengetua-pengetua Sekolah Menangah Arab (U) di Daerah Pasi Mas, guru-guru ko-kurikulum dan pelajar yang telah memberi kerjasama yang sepenuhnya semasa membuat kajian ini.

Tidak lupa juga penghargaan yang teristimewa buat isteriku Manisah Bt. Daud kerana sentiasa memberi sokongan dan semangat untuk meneruskan kajian ini. Kepada anak-anak yang disayangi Nurfatinah dan Abdul Hakim, abah memohon maaf kerana terpaksa menangguhkan program yang dirancang semasa cuti kerana ingin menyiapkan kajian ini. Semoga kajian ini dapat memberi dorongan kepada anak-anak semua agar sentiasa meneruskan usaha dalam menuntut ilmu sehingga mencapai kejayaan cemerlang di dunia dan di akhirat.

Akhir sekali tidak lupa ucapan terima kasih kepada ibu dan bapa (Abdullah Bin Konok dan Halimah Binti Yaakub) yang telah banyak berkorban untuk masa depan pendidikan anakmu ini.

Mohd Suzli Abdullah

Se kola h Siswaza h

Universiti Utara Malaysia.

KANDUNGAN

Muka Surat

ABSTRAK	i
ABSTRACT	iv
PENGHARGAAN	vi
KANDUNGAN	ix
SENARAI JADUAL	xii
KEPENDEKAN	xiv
BAB 1 : PENGENALAN	1
Kemunculan Sekolah-Sekolah Agama Di Kelantan	4
Penyataan Masalah	7
Objektif Kajian	13
Kepentingan Kajian	15
BAB 2 : ULASAN KARYA	
Kerangka Konsep	17
Latar Belakang	22
Kepentingan Ko-kurikulum	24
Masalah-Masalah Dalam Pelaksanaan Ko-Kurikulum	26

BAB 3 : KAE DAH PENYELIDIKAN

Pengenalan	38
Methodologi Penyelidikan	39
Reka Bentuk Penyelidikan	40
Prosedur Penyelidikan	41
Sampel	45
Analisis	48
Batasan Kajian	49

BAB 4 : HASIL KAJIAN

Pengenalan	50
Masalah Dalam Pelaksanaan Aktiviti Ko-kurikulum	51
Cadangan-Cadangan Pengetua	55
Hasil Penemuan Dari Soul Selidik Dengan Guru	57
Ko-kurikulum	
Penemuan Kajian	61
Rumusan	89

BAB 5 : PERBINCANGAN DAN RUMUSAN

Pengenalan	92
Masalah yang Telah Dikenalpasti	93
Penutup	106
Cadangan Untuk Kajian Selanjutnya	112

BIBLIOGRAFI

LAMPIRAN

1. Instrumen Kajian
2. Surat-Surat Kebenaran menjalankan Kajian

BIODATA

DAFTAR JADUAL

		Muka Surat
JADUAL 1	Keturunan Guru-Guru	58
JADUAL 2	Jantina Guru-Guru.	59
JADUAL 3	Taraf Perkahwinan Guru-Guru	59
JADUAL 4	Umur Guru-Guru	60
JADUAL 5	Masalah Kewangan Dalam Pelaksanaan Ko-kurikulum	61
JADUAL 6	Masalah Kemudahan Dan Peralatan yang Tidak Mencukupi	63
JADUAL 7	Minat Guru terhadap Aktiviti Ko-kurikulum	63
JADUAL 8	Minat Guru-Guru Terhadap Aktiviti Ko-kurikulum Dari Segi Jantina	64
JADUAL 9	Minat Guru-Guru Yang Berkahwin Dan Belum Berkahwin Terhadap Aktiviti Ko-Kurikulum	65
JADUAL 10	Mendapat Kepuasan Kerja (Jantina)	66
JADUAL 11	Mendapat Kepuasan Kerja (Kahwin)	67
JADUAL 12	Guru-Guru Yang Suka Menghabiskan Masa Lapang Di Sekolah	68
JADUAL 13	Latihan Di Dalam Aktiviti Ko-Kurikulum	69

JADUAL 14	Mengikuti Kursus Ko-Kurikulum	70
JADUAL 15	Beban Guru Bertambah Dengan Pelaksanaan Aktiviti Ko-Kurikulum	71
JADUAL 16	Pelaksanaan Aktiviti Ko-kurikulum Menghalang Guru-Guru Menumpukan Perhatian Kepada Pengajara Akademik.	72
JADUAL 17	Pandangan Guru Terhadap Penglibatan Pelajar Di Dalam Aktiviti Ko-kurikulum.	73
JADUAL 18	Bilangan Pelajar Berdasarkan Jantina	78
JADUAL 19	Bilangan Pelajar Berdasarkan Pencapaian.	79
JADUAL 20	Bilangan Pelajar Berdasarkan Keturunan	79
JADUAL 21	Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti Ko-kurikulum Berdasarkan Jantina.	80
JADUAL 22	Sebab Pelajar Melibatkan Diri Di Dalam Aktiviti Ko-kurikulum Mengikut Darjah Keutamaan.	81
JADUAL 23	Minat Pelajar Terhadap Aktiviti Ko-kurikulum (Jantina)	83
JADUAL 24	Minat Pelajar Terhadap Aktiviti Ko-kurikulum(Pencapaian Akademik)	84
JADUAL 25	Aktiviti Ko-kurikulum Mengganggu Pembelajaran Pelajar.	85
JADUAL 26	faktor-faktor Yang Menghalang Penglibatan Pelajar Dalam Aktiviti Ko-kurikulum.	86
JADUAL 27	Galakan Dalam Penglibatan Aktiviti Ko-kurikulum	88

KEPENDEKAN

- Bil. : Bilangan.
- PKK. : Pusat Ko-kurikulum
- PMRU. : Penilaian Menengah Rendah Agama
- S.W.T. : Subha nahu wataala
- SMU(A). : Sekolah Menengah Agama (Arab)
- YIK. : Yayasan Islam Kelantan

Sekolah Siswazah
(Graduate School)
Universiti Utara Malaysia

PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification Of Project Paper)

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

MOHD. SUZLI BIN ABDULLAH

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of) Sarjana Sains (Pengurusan)

telah mengemukakan kertas projek yang berjudul
(has presented his/her project paper of the following title)

PERMASALAHAN AKTIVITI KO-KURIKULUM SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH

AGAMA YAYASAN ISLAM KELANTAN DI DAERAH PASIR MAS.

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan,
dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper is acceptable in form and content, and that a satisfactory
knowledge of the field is covered by the project paper).

Nama Penyelia
(Name of Supervisor): Dr. Wan Rozaini bt. Sheik Osman

Tandatangan
(Signature)

: Rozaini

Tarikh
(Date)

: 28/10/97

BAB I

PENGENALAN

Ko-kurikulum adalah sebahagian daripada **kurikulum sekolah** yang penting dalam **memberi** sumbangan terhadap penyuburan fizikal, mental, emosi dan **sosial murid**. Ko-kurikulum di sekolah-sekolah sering diperbincangkan dari **masa** ke semasa. Buku Pentadbiran Sekolah (1982) **memberi pengertian** ko-kurikulum sebagai segala gerakkerja dan aktiviti-aktiviti yang dilakukan di luar waktu pelajaran formal. Ini meliputi segala bidang pergerakan persatuan, perkumpulan, permainan dan perkara-perkara lain yang membantu pelajaran formal. Tafsiran ini lebih luas daripada yang diperuntukkan di dalam Ordinan Pelajaran 1952.

Awang Had Salleh (1985) menerangkan bahawa **ko-kurikulum** sebelum ini dipanggil " extra-curriculum" iaitu program pendidikan yang terletak di luar ruang likup pendidikan yang "sebenar". Akibat daripada perkembangan pendidikan akhirnya pakar-pakar pendidikan menganggap bahawa program "**extra-**

The contents of
the thesis is for
internal user
only

BtBLOGRAFI

Ab. Alim Abdul Rahim (1995), Pengurusan Kokurikulum, Selangor: Fajar Bakti Sdn. Bhd.

_____, (1987), Pengurusan dan Pentadbiran Kegiatan Kokurikulum, Kuala Lumpur : Fajar bakti Sdn. Bhd.

Abdul Halim Ahmad(1982), Pendidikan Islam di Kelantan dalam **Warisan Kelantan**, BIL.2.

Abdul Halim Haji Mat Diah (1989), Pendidikan Islam DI Malaysia, Sejarah dan **Pemikirannya**, Kuala Lumpur : Watan Sdn. Bhd.

Abdul Rahman Haji Arshad (1985), **Kata-Kata Aluan** dalam Buku Panduan Pengurusan Kokurikulum **Sekolah Menengah**, Kementerian Pelajaran Malaysia.

Abdullah Alwi Haji Hassan(1980), The Development of Islamic Education in Kelantan, dalam buku Tamadun Islam di Malaysia : Penerbitan Persatuan Sejarah Malaysia.

Ahmad Ibrahim Abu Sin ((1991), Pengwusan **Dalam** Islam, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

Ahmad Kamil Abd. Rahman (1991), Kepuasan **Kerja Guru : Satu Kajian Kes Di Sekolah Menengah Subang Jaya, Selangor** D.E., Tesis Sarjana, Universiti Kebangsaan Malaysia.

Asiah Abu Samah (1985), Kokurikulum **Dalam** Pendidikan Dt Malaysia: **Satu Tinjauan** , Seminar Kebangsaan Mengenai Kokurikulum di Universiti Utara Malaysia.

Awang Had Salleh (1985), **Ucapan Pengantar** dalam seminar Kebangsaan Mengenai Kokurikulum di Universiti Utara Malaysia.

Azizah Binti Nordin (1990), **Mengenalpasti Masalah-Masalah Dalam Pdaksanaan Aktiviti Kokurikulum Di Tiga Buah Sekolah Menengoh Di Daerah Gombok**, Tesis Sarjana, Universiti Kebangsaan Malaysia.

Boyer, E.L. (1984). Clarifying the Mission **of** the American High School. Educational Leadership, 41 (6) 20-21.

Bronzon, R. (1974). New Concepts in **Planning** and Funding **Athletics, Physical Education and Recreation Facilities**. Phonix, Arizona: **Intermedia inc.**

Buku Panduan Pengurusan Gerakerja Kokurikulum Sekolah Menengah, Kementerian **Pelajaran** Malaysia, **1985**.

Ee Ah meng (1990). **Pedagogi: Satu Pendekatan** Bersepodu, Petaling Jaya: Fajar Bakti Sdn. Bhd.

Emmett, I. (1970), **Sociological Research In Recreation**. In T.L. Burton (ed) Recreation Research and Planning London: Allen & Unwin.

Faridah Karim (1985), Pengubolan **Kurikulum Untuk** Kokurikulum : Sotu Ponduon. Seminar Kebangsaan Mengenai Kokurikulum di **Universiti Utara** Malaysia.

Faridah karim Idrus (1981), leisure Interest **of** Young People in **Malaysia : A Cross-Cultured Study**. A thesis submitted for the degree of Ph.O in the University of Aberdeen.

Fauzee H.A. (1989), **Panduan Pengelolaan Sukan Don Permainan**, Kuala Lumpur: Penerbitan Sri Maju.

Gholson, Ronald E (1979), **Extracurricular Activities : Different Perceptions** but **Strong Support**: Phi Delta Kappan. pp 67-68.

Hall, J. (1976), What Makes A Manager Good, Bad or Average. **Psychology Today**, 10 (3), 52-53.

Hartzel, M.J. and Picou, J.S. (1979), Success in Interscholastic Sports and the **College Plans** of Woman Athletics. Taper Journal , Spring, 12- 13.

Hasan Langgulung (1991), **Pendidikan Islam Menghadapi Abad Ke 21**, Selangor : Academe Art & Printing Services.

Havighurst, R.I. (1972}, Development Task and Education (3 rd ed.), New York : McKay.

Henry, L. B. (1978), **School, Sports and Leisure. Tree Dimension of Adolescence**, London : Lepus Books.

Hugh J. Arnold Daniel C. Feldman (1986). Organizational Behavior, Singapore: McGraw Hill Book Company.

Hussein Bin Mahmood (1985), **Program Kokurikulum di Sekolah-Sekolah : Satu Analisis**, Seminar Kebangsaan Mengenai Kokurikulum di Universiti Utara Malaysia.

Ibrahim Saad (1986), **Guna Cuti Penggal Untuk Kokurikulum**, **Berita Harian 10 Februari**, Hal. 10, Lajur 1.

John W. Best and James V. Kahn (1986), **Research in Education**, New Delhi, India :**Prentice** Hall of India Private Limited.

Kementerian Pendidikan Malaysia (1981), **Laporan Kabinet Mengkaji Pelaksanaan Pelajaran 1979**, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

Kementerian pendidikan Malaysia (1988), **Panduan Tatacara Disiplin Sekolah, Guru Besar Dan Guru**, Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

Khailani Abdul Jalil dan Ishak Ali Shah (1993), **Pendidikan Islam Era 2020, Tasawwur dan Strategi**, Selangor D.E., Bintang Jaya.

Mohamed Nor Che'Noh (1985). **Kaedah Penilaian Kokurikulum**. Seminar Kebangsaan Mengenai Kokurikulum di Universiti Utara Malaysia.

Mohd Hanafiah Ishak (1985), **Pendidikan Kokurikulum : Satu Pandangan**, Seminar Kebangsaan Mengenai Kokurikulum di Universiti Utara Malaysia.

Mohd Ismail Zamzam(1993). **Asas Organisasi dan Kepimpinan bagi Persatuan**, Kuala Lumpur: Fajar bakti sdn. Bhd.

Mohd Yusof Abdullah(1987) **Teknik Kegiatan Luar**, Kota Bharu: Roko Outdoor and Survival Academy.

Nik Mohamed Bin Nik Mohd Salleh (1985). **Warisan Kelantan IV, Selangor:United** Selangor Press Sdn. Bhd.

Nothcote Parkinson & M.K. Rustomji (1992), **Pengurus Yang Baik**, Kuala lumpur : **Dewan** Bahosa Dan Pustaka.

Pergerakan Puteri Islam (1988), **Buku Dasar dan Aturan**,Kuala Lumpur : Pergerakan Puteri Islam.

Quah Seng Sun, et. al.(1991), **Siri Sukan Popular Fajar Bakti: Catur**, Petaling Jaya: Fajar bakti Sdn. Bhd.

Rohaty Mohd Majzub, et. al.(1991), **Disiplin Dalam Pendidikan**, Kuala Lumpur : Nurin Enterprise.

Roper, Peter (1985), Badminton: The **Skill** of the Game, Mar-borough, England: The Crowood Press.

Sufean Husin (1993). **Pendidikan Di Malaysia : Sejarah, Sistem, Falasafah**, Kuala Lumpur : **Dewan** Bahosa Dan Pustaka.

Sulaiman Ngah Razali (1996), **Analisis Dafo Dalam Penyelidikan** Pendidikan, Kuola Lumpur : **Dewan** Bahosa Dan Pustaka.

Surat **Pekeliling** Ikhtisas Bil. 1/1 985. Bohagion Sekolah-Sekolah **Kementerian Pelajaran Mabysia**, Tingkot 12-I 4. Bangunan Bank Pertanian, Leboh Pasar Besor, Kualo Lumpur.

Vasudevan T. Arasoo (1978). **Kegiafan Kokurikulum, Penyeliaan dan Pentadbiran**, Kuala Lumpur : Fajar Bakti Sdn. Bhd.

Wells, R.H. and Picou, J.S. (1980), **Interscholastic** Athletes and **Socialization** for Educational **Achievement**. Journal of Sport Behavior, 3, 119-1 28.

Yarworth, J. S. and Cuthier E. J., Jr.(1978), Relationship of Student **Self Concepts and Selected Personal Variable** to **Participation** in School **Activities**. Journal of Educational Psychology, 70 (3), 335-344.

Yusof Ismail (1985), Pendidikan **Jasmani, Satu** Pendedahan **Pengajaran**, Kuala Lumpur : Percetakan Setia.

Yusof Ismail (199 1), **Siri Sukan Popular Fajar Bakti : Hoki**, Petaling Jaya : Fajar Bakti Sdn. Bhd.

Zubir Ismail dan Ab. Razak Mohd Said (1985), **Pertolongan** Cemas, Kuala Lumpur : **Dewan** Bahasa Dan Pustaka.